

Missie

Wij, het team van de Korenaar, werken vanuit de missie: “Ieder kind mag zich gekend weten”. Dit doen wij door in een sfeer van openheid, respect en goede samenwerking tussen het team, de leerlingen en de ouders te werken aan de gestelde doelen. Onze doelen zijn gericht op goed onderwijs, goede resultaten, eigenaarschap, relatie, competentie en autonomie.

Uitgangspunten bij dit protocol

- ❖ Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- ❖ Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- ❖ Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!
- ❖ Het team, leerkrachten, leerlingen, ouders en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit protocol.

Voorwaarden:

- ❖ Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- ❖ De school probeert om pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt.
- ❖ Door ons schoolklimaat en ons onderwijsprogramma leren wij kinderen wat de grenzen zijn en maken we ze weerbaar.
- ❖ Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- ❖ Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- ❖ Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon een mogelijkheid.

De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en de directie adviseren. Onze vertrouwenspersoon is Linda Prince.

Wat is pesten?

We doen allemaal wel eens iets (al dan niet bewust) wat een ander niet bevalt. Echter, wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en het gaat toch door en dit gebeurt vaker, dan spreken we van pesten.

Wat doen wij om kinderen weerbaar te maken en te leren om met grenzen om te gaan?

- ❖ Vanuit onze missie en visie, denkend aan “ieder kind mag zich gekend weten”, propageren en creëren wij een veilige, respectvolle en open houding naar elkaar. Deze houding is voelbaar binnen de school en wordt als basisvoorwaarde van onze schoolsamenleving gezien.
- ❖ Eigenaarschap en gedeelde verantwoordelijkheid zijn doelen die we voortdurend nastreven.
- ❖ In alle groepen wordt de godsdienstmethode “Trefwoord” gebruikt, deze methode reikt thema’s, gespreksonderwerpen en lessen aan betreffende de christelijke waarden en normen. Het omgaan met elkaar vormt hierbij een essentieel en relevant onderdeel.
- ❖ In het kader van het opbrengst gericht werken (continuous improvement) worden groeps- of unit afspraken met de kinderen samen geformuleerd. Deze afspraken zijn mede richtinggevend voor het behalen van de gestelde jaardoelen m.b.t. pedagogisch klimaat en burgerschapsvorming.
- ❖ Wij werken met de Kanjertraining . Er zijn 9 opgeleide Kanjertrainers in de school en de Kanjerlessen worden preventief en als interventie ingezet.
- ❖ Alle groepen hebben betreffende de sociaal/emotionele vorming de lessen van de methode “Kinderen en hun sociale talenten” geïntegreerd in hun jaarrooster.
- ❖ De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school en vanaf groep 3 t/m 8 worden de afspraken van het pestprotocol en van het mediaprotocol expliciet besproken.
- ❖ Indien de leerkracht daar toe aanleiding ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.

Werken aan Sociaal- Emotionele vaardigheden

Om kinderen te leren met gevoelens om te gaan , werken we preventief met het programma “**Kinderen en hun sociale talenten**”. Dit programma leert kinderen omgaan met vriendschappen, relaties, meningsverschillen, teleurstelling, pesten en is vooral gericht op een beter zelfbeeld. Het hele jaar worden deze lessen in alle klassen gegeven.

Daarnaast geven we **Kanjertrainingen**. Inmiddels zijn negen leerkrachten opgeleid tot Kanjertrainer”, zij verzorgen indien nodig ‘Kanjertraining’ in de groepen. Deze training leert kinderen op een positieve manier om te gaan met eigen en andermans gedrag. Soms zijn het tekenlessen, soms taallessen of dramatische expressie. Voor de kinderen zijn het dus meestal gewone lessen. Er staat wekelijks een les sociale vaardigheden ingeroosterd a.d.h.v. de methode Kinderen en hun sociale talenten of Kanjertraining.

Doel van de Kanjertraining: een kind leert positief over zichzelf en anderen denken. Hierdoor heeft het minder last van sociale stress en kan het zijn eigen identiteit ontwikkelen. De Kanjertraining is een effectief antwoord op hoe te komen tot gewenst sociaal gedrag. De essentie van de Kanjertraining is leerlingen elkaar leren aan te spreken op concreet gewenst gedragsniveau met behulp van tips die ze elkaar leren te geven. De Kanjertraining hanteert hierbij regels die zorgen voor rust, respect en regelmaat.

De basisregels van de kanjertraining zijn:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- We lachen niemand uit
- Niemand doet zielig

De kanjermethode geeft de kinderen handvatten in sociale situaties zoals

- Samenwerken.
- Kritiek durven en kunnen geven en ontvangen.
- Uit slachtofferrollen stappen en het heft in eigen handen nemen op een gezonde manier.
- Leren te stoppen met pesten en treiteren.

De kinderen leren dat er verschillende gedragstypes zijn (de pestvogel, de lolbroek, de bangerik en de kanjer). Het gedrag kan gekoppeld worden aan een pet. Deze pet kun je ook weer afnemen, dit betekent dat het gedrag wat je vertoont (bijna) altijd een keuze is.

Wat streven we na? Kinderen:

- Kunnen zichzelf goed voorstellen.
- Denken positief over zichzelf.
- Kunnen zeggen: er zijn mensen die van me houden.
- Kunnen zeggen: niet iedereen is vriend(in) en dat hoort zo .
- Kunnen zich voornemen te luisteren naar kritiek.
- Kunnen in vervelende situaties vertellen wat hen dwars zit en hoe dat kan veranderen.
- Kunnen de schouders ophalen als iemand met opzet blijft pesten en denken: die is niet wijzer.
- Kunnen maatregelen nemen als ze worden lastig gevallen: nooit alleen oplossen, maar steun zoeken bij bekenden.

Daarnaast werken we aan:

- Vergroting van eigenwaarde.
- Contactherstel / verbetering van contact tussen ouders en school, ouders en kind, kind en leerkracht en kinderen onderling.

Ook wordt op onze school gewerkt met **Taakspel**. Dit is een manier om kinderen in spelvorm meer taakgericht te maken. Tijdens het spelen van dit spel wordt positief gedrag beloond met een compliment en wordt ongewenst gedrag genegeerd. Dit heeft een positief effect op het pedagogisch klimaat in de groep. Taakspel wordt ingezet als interventiemiddel wanneer het pedagogisch klimaat in de groep daartoe aanleiding geeft.

We maken gebruik van het sociaal- emotionele leerlingvolgsysteem **SCOL**. Deze digitale vragenlijst wordt 1- 2x per schooljaar ingevuld door de leerkracht en vanaf groep 6 ook door de kinderen. Dit levert aandachtspunten voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, individueel en per groep.

Stappenplan bij ongewenst gedrag en conflicten

Wanneer er toch ruzie is of wanneer er sprake is van ongewenst (pest) gedrag dan leren we de kinderen om het volgens deze stappen op te lossen:

1. Er eerst zelf (en samen) uit komen.
2. Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.
3. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
4. Vervolgens zal de leerkracht de interactie tussen de leerlingen volgen en extra toezicht houden (bijvoorbeeld op het schoolplein of bij de gymles).
5. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, overblijven, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek. De directeur van de school wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld.
6. Er zal ook een gesprek met de ouders van het gepeste kind plaatsvinden. De leerkracht zal in overleg met de ouders samen werken aan een bevredigende oplossing.
7. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste. Een gedragsverandering bij het gepeste kind is vaak al een deel een oplossing voor het pestprobleem.
8. De leerkracht begeleidt de pester(s) en bevordert ook hier gedragsverandering.
9. Bij aanhoudend pestgedrag kan (in overleg met ouders) deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de onderwijsconsulent, de schoolarts of schoolmaatschappelijk werk.
10. Bij aanhoudend en niet op te lossen pestgedrag kan er uiteindelijk voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Dit is een beslissing van de directie die daarbij de belangen van alle betrokkenen weegt.
11. In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden (zie protocol schorsen en verwijderen in de Agora schoolgids).

Begeleiding van de gepeste leerling

- ❖ Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- ❖ Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- ❖ Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- ❖ Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld :je niet afzonderen.
- ❖ Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- ❖ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- ❖ Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- ❖ Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.

- ❖ Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s.)
- ❖ Het gepeste kind niet 'over' beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

- ❖ Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- ❖ Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- ❖ Excuses aan laten bieden.
- ❖ In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- ❖ Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- ❖ Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst- nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- ❖ Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- ❖ Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- ❖ Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- ❖ Een problematische thuissituatie.
- ❖ Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- ❖ Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- ❖ Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- ❖ Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Adviezen aan de ouders van onze school

ouders van gepeste kinderen:

Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;

- ❖ Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- ❖ Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- ❖ Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- ❖ Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- ❖ Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

ouders van pesters:

- ❖ Neem het probleem van uw kind serieus.
- ❖ Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- ❖ Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.

- ❖ Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- ❖ Besteed extra aandacht aan uw kind.
- ❖ Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- ❖ Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- ❖ Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

ALLE OUDERS:

- ❖ Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- ❖ Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- ❖ Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- ❖ Geef zelf het goede voorbeeld.
- ❖ Leer uw kind voor anderen op te komen.
- ❖ Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- ❖ Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!
- ❖ Spreek nooit zelf een ander kind aan op zijn gedrag! Dit kan voor het kind heel bedreigend zijn en geeft het geen kans om zich te verweren. Geef aan bij de leerkracht dat er een probleem is en geef de leerkracht de kans om het probleem in zijn geheel op te lossen.
- ❖ Respectvol gedrag is iets waaraan wij veel waarde hechten. Dit geldt dus voor leerkrachten, leerlingen en ouders. Ook als de emoties oplopen verwachten wij van iedereen een respectvolle houding en manier van aanspreken.
- ❖ Praat positief over de school, de mensen, leerlingen en andere ouders en de regels die op school gelden. Wanneer er iets niet goed gaat, los het dan op via de leerkrachten of directie. Op een respectvolle manier. Ouders en leerkrachten op één lijn komt de schoolbeleving van de leerlingen ten goede waardoor er minder gedragsproblemen zijn en een goed pedagogisch klimaat bewaakt kan worden.
- ❖ Respecteer de regels van de school en spreek uw kind aan op het naleven daarvan.
- ❖ Uitnodigingen voor een feestje worden niet in de klas uitgedeeld. Houd rekening met de gevoelens van kinderen die niet worden uitgenodigd.